

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 108/2015

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Δ'

Συνεδρίαση της 19^{ης} Μαΐου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αικατερίνη Γρηγορίου, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης και Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους

Εισηγήτρια : Ελένη Λευθεριώτου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη άνευ ψήφου)

Αριθμός

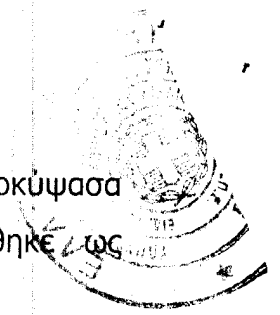
Ερωτήματος:

Το υπ'αριθ. 2932/86364/3-7-2014 έγγραφο της Γενικής Δ/σης Φυτικής Παραγωγής - Δ/ση Π.Α.Π. Δενδροκηπευτικής - Τμήμα Β' Πυρηνοκάρπων και Μηλοειδών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Ερώτημα:

Ερωτάται εάν θα πρέπει να ανακτηθεί ως αχρεωστήτως καταβληθέν το ποσό της ενίσχυσης που καταβλήθηκε σε ομάδα παραγωγών που δεν αναγνωρίστηκε ως Οργάνωση Παραγωγών κατά την πενταετή μεταβατική περίοδο προαναγνώρισης, δεδομένου ότι, με προσωρινή διαταγή, διατάχθηκε η παραμονή της σε καθεστώς προαναγνώρισης και μετά την πάροδο της πενταετίας (2003-2008) και τελικώς συγχωνεύθηκε (2010) με

αναγνωρισμένη Οργάνωση Παραγωγών και η προκύψασα από την συγχώνευση οντότητα αναγνωρίστηκε ως Οργάνωση Παραγωγών (2011).

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε ως ακολούθως :

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Το ιστορικό, όπως εκτίθεται στο έγγραφο του ερωτήματος και στην υπ' αριθ. 3205/2014 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, έχει ως εξής :

I. Η διοικητική διαδικασία

2. Σύμφωνα με τις διατάξεις που εκτίθενται κατωτέρω (παρ. 21-35), μπορούν να συσταθούν Ομάδες Παραγωγών με σκοπό να αναγνωρισθούν εν συνεχεία ως Οργανώσεις Παραγωγών. Στις εν λόγω Ομάδες Παραγωγών είναι δυνατόν να παραχωρείται μεταβατική περίοδος προκειμένου να ανταποκριθούν στις προϋποθέσεις αναγνώρισής τους ως Οργανώσεις Παραγωγών.

3. Όπως εκτίθεται στο έγγραφο του ερωτήματος (σελ. 1), «στα πλαίσια εφαρμογής των Εθνικών και Κοινοτικών διατάξεων, όπως ίσχυαν έως τις 31/12/2013 για τις Οργανώσεις Παραγωγών (ΟΠ) και τις Ομάδες Παραγωγών (ΟμΠ) Οπωροκηπευτικών (ΚΥΑ αριθμ. 266355/11-02-2009, άρθρο 19 – ΦΕΚ Β' 594/2009, Καν(ΕΚ) 1234/07 του Συμβουλίου, άρθρο 125ε και Καν(ΕΕ) 543/11 της Επιτροπής, άρθρα 40 και 116, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν) οι Ομάδες Παραγωγών υποβάλλουν στο κράτος μέλος σχέδιο αναγνώρισης, με την αποδοχή του οποίου λογίζεται η έναρξη της μεταβατικής περιόδου προαναγνώρισης, η οποία διαρκεί το πολύ πέντε έτη. Οι Ομάδες παραγωγών που θέτουν σε εφαρμογή σχέδιο αναγνώρισης μπορούν ανά πάσα στιγμή να υποβάλουν αίτηση για αναγνώριση. Οι αιτήσεις αυτές υποβάλλονται πριν το τέλος της μεταβατικής περιόδου των πέντε ετών. Αν η Ομάδα Παραγωγών δεν αναγνωριστεί ως Οργάνωση Παραγωγών, το κράτος μέλος ανακτά το 100% ή το 50% της ενίσχυσης που καταβλήθηκε ανάλογα με την ευθύνη της Ομάδας Παραγωγών. Επιπρόσθετα, μία Ομάδα Παραγωγών μπορεί, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου της προαναγνώρισης, να συγχωνευτεί με άλλες Ομάδες ή Οργανώσεις Παραγωγών, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι θα συγχωνευθούν και τα νομικά πρόσωπα στα οποία έχει δοθεί ειδική γεωργική

αναγνώριση. Η διαδικασία της συγχώνευσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν τη λήξη της μεταβατικής περιόδου της προαναγνώρισης όπως αυτή προσδιορίζεται στο σχέδιο της αναγνώρισης.

4. Η Ομάδα Παραγωγών ΑΣ «Κλήμα» (πρώην «Πριμαρόλια Κορινθίας»), (στο εξής : «ΚΛΗΜΑ»), προαναγνωρίσθηκε στις 23-7-2003 [με την υπ' αριθ. 2/23-7-2003 απόφαση προαναγνώρισης της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Ειδικής Γεωργικής Αναγνώρισης] και στη συνέχεια υλοποίησε σχέδιο αναγνώρισης. Η Ομάδα Παραγωγών κατέθεσε εμπρόθεσμα (990/22-07-2008) αίτηση για αναγνώριση και η αρμόδια πρωτοβάθμια επιτροπή της ΔΑΑ [: Δ/νσης Αγροτικής Ανάπτυξης] Κορινθίας απέρριψε την αίτηση αναγνώρισης διότι η Ομάδα Παραγωγών δεν πληρούσε τα κριτήρια αναγνώρισης (Απόφαση 12050/02-09-2008)».

5. Σύμφωνα με την έκθεση του τεχνικού εισηγητή, η αιτούσα δεν πληρούσε το κριτήριο της ελάχιστης αξίας εμπορευθείσας παραγωγής κατά την τελευταία τριετία, η οποία έπρεπε εκ του νόμου να είναι τουλάχιστον 1.500.000€, ενώ, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η αιτούσα, ήταν 408.841,93€ (βλ. ΣΤΕ 3205/2014, σκέψη 6, σελ. 4). Στην ανωτέρω απορριπτική απόφαση επίσης εκτίθεται ότι, «στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου που η εν λόγω ομάδα έκανε χρήση του συνόλου της πενταετίας, διαφαίνεται ότι δεν κατάφερε να φτάσει το στόχο της, παρατηρώντας συνεχώς κατ'έτος μία βαθμιαία μείωση της αξίας του διαχειριζομένου προϊόντος».

6. Όπως περαιτέρω εκτίθεται στο έγγραφο του ερωτήματος (σελ. 1), «ακολούθως, η Ομάδα Παραγωγών κατέθεσε προσφυγή κατά της απορριπτικής απόφασης ενώπιον της δευτεροβάθμιας επιτροπής της Περιφέρειας Πελοποννήσου (12557/11-09-2008), η οποία την απέρριψε για τους ίδιους λόγους (Απόφαση 59078/2568/22-12-2008)».

7. Η Ομάδα Παραγωγών ισχυρίσθηκε ότι, κατά την τελευταία πενταετία, τα μέλη της είχαν υποστεί ζημίες στην παραγωγή τους της τάξεως του 80% και 90%, από εξωγενείς μη προβλέψιμους παράγοντες και, για το λόγο αυτό, δεν μπορούσαν να επιτύχουν την απαιτούμενη ελάχιστη αξία εμπορευθείσας παραγωγής (βλ. ΣΤΕ 3205/2014, σκέψη 6, σελ. 4). Η προσφυγή απορρίφθηκε

με το σκεπτικό ότι η προσφεύγουσα δεν πληρούσε τα ελάχιστα κριτήρια για την αναγνώρισή της ως οργάνωσης παραγωγών κατά τα προβλεπόμενα από την ΚΥΑ 294865/2006.

8. Κατά τα εκτιθέμενα στο έγγραφο του ερωτήματος, (σελ. 2), «κατά των ανωτέρω αναφερθεισών αποφάσεων, η Ομάδα Παραγωγών άσκησε αίτηση ακύρωσης ενώπιον της επιτροπής αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας (1567/09), το οποίο, στη συνέχεια, εξέδωσε προσωρινή διαταγή για την αναστολή εκτέλεσης των προσβαλλομένων πράξεων και την παραμονή της αιτούσας συνεταιριστικής οργάνωσης σε καθεστώς προαναγνωρίσεως (24/03/2009). Η αίτηση ακύρωσης εκδικάστηκε στις 29/10-2013». Επί της αιτήσεως αυτής εκδόθηκε η υπ' αριθ. 3205/30-9-2014 απόφαση του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας.

9. Την 23-4-2009, η Ομάδα Παραγωγών, με τις υπ' αριθ. 633 και 634/23-4-2009 αιτήσεις της, ζήτησε εκ νέου την αναγνώρισή της ως οργάνωσης παραγωγών, ενώπιον της αρμόδιας Πρωτοβάθμιας Επιτροπής, επικαλούμενη και τις διατάξεις της νεότερης ΚΥΑ 266355/2009 (ΦΕΚ 594Β' /11-2-2009). Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με την υπ' αριθ. 7464/18-5-2009 απόφαση της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής, με την αιτιολογία ότι η αιτούσα δεν πληρούσε το κριτήριο της ελάχιστης αξίας εμπορευθείσας παραγωγής την τελευταία τριετία, η οποία, σύμφωνα με τη νεότερη ΚΥΑ θα έπρεπε να ανέρχεται σε 700.000€. Κατά της αποφάσεως αυτής, η Ομάδα Παραγωγών άσκησε την υπ' αριθ. πρωτ. 846/28-5-2009 προσφυγή ενώπιον της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής, η οποία απορρίφθηκε σιωπηρώς (βλ. ΣΤΕ 3205/2015, σκέψη 6, σελ. 5).

10. Εν συνεχεία, η εν λόγω Ομάδα Παραγωγών συγχωνεύθηκε με άλλη συνεταιριστική οργάνωση και δημιουργήθηκε νέο νομικό πρόσωπο με την επωνυμία «Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση (Α.Σ.Ο.) Παραγωγών Οπωροκηπευτικών Προϊόντων προς Μεταποίηση Αιγίου Αχαΐας» με διακριτικό τίτλο «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ».

11. Ειδικότερα, το Ειρηνοδικείο Αιγιαλείας, με την αριθ. 6/2010 απόφασή του, ενέκρινε «1. τη συγχώνευση της Α.Σ.Ο. με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ (Α.Σ.Ο.) ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΙΓΙΟΥ ΑΧΑΪΑΣ» και τον διακριτικό τίτλο

«ΠΡΙΜΑΡΟΛΙΑ» [: στο εξής «ΠΡΙΜΑΡΟΛΙΑ» Αχαΐας] με την Α.Σ.Ο. με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ (Α.Σ.Ο.) ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ» και τον διακριτικό τίτλο «ΚΛΗΜΑ», με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη 2. Το από 5-12-2009 καταστατικό της νέας μετά από τη συγχώνευση Α.Σ.Ο. με το διακριτικό τίτλο «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ» ...».

12. Η Α.Σ.Ο. «ΠΡΙΜΑΡΟΛΙΑ» Αχαΐας είχε ήδη αναγνωρισθεί ως Οργάνωση Παραγωγών με την υπ' αριθ. 27/27-6-2006 απόφαση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας (Δ/νση Αγροτικής Ανάπτυξης).

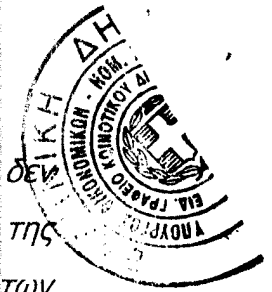
13. Εν συνεχεία, με την υπ' αριθ. 189361/9826/26-10-2011 απόφαση της πρωτοβάθμιας επιτροπής αναγνώρισης της Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας, αναγνωρίσθηκε ως Οργάνωση Παραγωγών το νέο νομικό πρόσωπο «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ (Α.Σ.Ο.) ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΙΓΙΟΥ ΑΧΑΪΑΣ» με το διακριτικό τίτλο «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ» (στο εξής : «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ»).

14. Σύμφωνα με το έγγραφο του ερωτήματος (σελ. 2), «η Οργάνωση Παραγωγών «ΑΣ Αμπέλι» επανήλθε στις 25/11/2013, με έγγραφό της προς την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ και ζητά να γίνει αποδεκτό ότι δεν τίθεται πλέον ζήτημα ως προς την αναγνώριση της ΑΣ Κλήμα και ότι δεν μπορεί να απαιτηθεί η επιστροφή των κοινοτικών ενισχύσεων».

15. Όπως προκύπτει από το υπ' αριθ. πρωτ. 152440/5-11-2014 έγγραφο της Δ/νσης Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς – Τμήμα Προγραμμάτων Φορέων του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., «το ποσό που έχει καταβληθεί ως ενίσχυση και για το οποίο ανακύπτει ζήτημα ανάκτησης είναι 381.239,15€ και αφορά τα έτη 2006, 2007, 2008 ... Καμία άλλη πληρωμή δεν έχει πραγματοποιηθεί πέραν τούτων».

16. Για το εν λόγω ποσό οφειλής ενημερώθηκε η προκύψασα από τη συγχώνευση Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ», και εκλήθη να εκφράσει τις απόψεις της, με το υπ' αριθ. πρωτ. 26054/15-2-2012 έγγραφο της ίδιας ως άνω υπηρεσίας, το περιεχόμενο του οποίου έχει κατά λέξη ως εξής :

«Σας γνωρίζουμε ότι η μία από τις Ομάδες Παραγωγών – ΑΣΟ Παραγωγών Οπωροκηπευτικών προϊόντων προς μεταποίηση Κορινθίας το «ΚΛΗΜΑ», με

την οποία συγχωνευτήκατε, υπήρξε προαναγνωρισμένη ομάδα που επετεύχθη η αναγνώρισή της και έχει ενισχυθεί κατά το στάδιο της προαναγνώρισης στα έτη 2006, 2007, 2008 με το συνολικό ποσό των 381.239, 15€. Σύμφωνα με τον ισχύοντα ΚΑΝ(ΕΕ) αριθ. 543/2001 άρθρο 48, η νέα οντότητα «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ» επωμίζεται τα δικαιώματα και αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις της προαναγνωρισμένης ομάδας «ΚΛΗΜΑ».

Συνεπώς, πριν προβούμε σε ενέργειες για την ανάκτηση του προαναφερόμενου ποσού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 116 ΚΑΝ(ΕΕ)543/11, παρακαλούμε όπως εντός μηνός μας γνωρίσετε τις απόψεις σας επί του θέματος».

II. Η δικαστική διαδικασία ενώπιον του ΣΤΕ

17. Κατά των αρχικών απορριπτικών αποφάσεων της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής (υπ'αριθ. 12050/2-9-2008 και 59078/2568/22-12-2008 αντίστοιχα), η Ομάδα Παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» άσκησε αίτηση ακυρώσεως (αρ. εκθ. καταθ. 1567/09) και αίτηση αναστολής (αρ. εκθ. καταθ. ΕΔ 382/2009) με αίτημα προσωρινής διαταγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

18. Με την από 24-3-2009 απόφαση του Προέδρου του Δ' Τμήματος, έγινε δεκτό το αίτημα χορηγήσεως προσωρινής διαταγής και διατάχθηκε «η αναστολή εκτελέσεως των προσβαλλομένων πράξεων και [η] παραμονή της αιτούσας συνεταιριστικής οργάνωσης σε καθεστώς προαναγνώρισεως ... μέχρι την έκδοση αποφάσεως της Επιτροπής Αναστολών επί της εκκρεμούσης αιτήσεως αναστολής». Η αίτηση αναστολής ουδέποτε συζητήθηκε.

19. Την 29-10-2013, συζητήθηκε η αίτηση ακυρώσεως, επί της οποίας εκδόθηκε η υπ'αριθ. 3205/30-9-2014 απόφαση του Δ' Τμήματος του ΣΤΕ, η οποία είναι μεταγενέστερη του παρόντος ερωτήματος και με την οποία κηρύχθηκε καταργημένη η δίκη με την ακόλουθη αιτιολογία (σκέψη 7):

«Επειδή, ... μετά την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως η αιτούσα ζήτησε εκ νέου την αναγνώρισή της ως ομάδας παραγωγών ενώπιον της αρμόδιας Πρωτοβάθμιας Επιτροπής και, μετά την απόρριψη του αιτήματός της, προσέφυγε εκ νέου ενώπιον της αρμόδιας Δευτεροβάθμιας Επιτροπής. Η

νεότερη αίτηση της αιτούσης κρίθηκε υπό το καθεστώς της νεότερης Κοινής Υπουργικής Αποφάσεως 266356/2009¹, η οποία προέβλεπε μικρότερη ελάχιστη αξία εμπορευθείσας παραγωγής της τελευταίας τριετίας (700.000€), ενώ εξετάστηκε και απορρίφθηκε και ο ειδικότερος ισχυρισμός της περί εφαρμογής του άρθρου 53 παρ. 4 του Καν. 1580/07. Συνεπώς η 7464/18.5.2009 απόφαση της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής, με την οποία απορρίφθηκε η νεότερη αίτηση της αιτούσης, ήταν εκτελεστή, αφού εκδόθηκε μετά από νέο έλεγχο κατά νόμο και κατόυσιαν της υπόθεσης, και δεν αποτελούσε απλώς πράξη επιβεβαιωτική της προηγούμενης προσβαλλόμενης ... απορριπτικής αποφάσεως. Κατάκολουθία και η σιωπηρή απόρριψη της κατ'αυτής ασκηθείσης από 28.5.2009 ενδικοφανούς προσφυγής έχει σε κάθε περίπτωση εκτελεστό χαρακτήρα ... Εξ άλλου, μετά την έκδοση της ανωτέρω νεότερης 7464/18.5.2009 αποφάσεως της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής η μόνη παραδεκτώσ προσβαλλόμενη με την κρινόμενη αίτηση 59078/2568/22.12.2008 απόφαση της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής έπαυσε να ισχύει, ενώ από την ημερομηνία εκδόσεως της ως άνω νεότερης αποφάσεως (18.5.2009) έπαυσε να ισχύει και η χορηγηθείσα στις 24.3.2009 από το Δικαστήριο ... προσωρινή διαταγή, εφόσον με την έκδοση της νεότερης αποφάσεως εξαντλήθηκε το ρυθμιστικό περιεχόμενο της εν λόγω διαταγής. Υπό τα δεδομένα αυτά, η παρούσα δίκη πρέπει να κηρυχθεί καταργημένη, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 18/1989, δεν συνιστούν δε ειδικό έννομο συμφέρον για τη συνέχισή της τα προβαλλόμενα με το από 5.11.2013 υπόμνημα της συνεταιριστικής οργάνωσης, που προήλθε από την συγχώνευση της αιτούσης με άλλη συνεταιριστική οργάνωση, για το ενδεχόμενο να αναζητήσει ο ΟΠΕΚΕΠΕ τα ποσά των κοινοτικών ενισχύσεων που έλαβε η αιτούσα κατά τα έτη 2006-2008 ως «προαναγνωρισμένη» ομάδα παραγωγών, διότι η τυχόν υποχρέωση επιστροφής των εν λόγω ενισχύσεων δεν προέρχεται πάντως από την προσβαλλόμενη με την κρινόμενη αίτηση πράξη, εφόσον αυτή, κατά τα προεκτεθέντα έπαυσε να ισχύει. Για τον ίδιο λόγο, άλλωστε, από την πράξη αυτή δεν προέρχονται ούτε τυχόν άλλες

¹Πρόκειται για την ΚΥΑ υπ'αριθ. 266355/2009 (Φ.Ε.Κ Β' 594/1-4-2009), που εκ παραδρομής αναφέρεται στην υπ'αριθ. 3205/2014 απόφαση του ΣΤΕ με τον αριθμό 266356.

δυσμενείς συνέπειες σχετικές με την μη αναγνώριση της αιτούσης ως ομάδας παραγωγών».

Β. ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ

20. Κατόπιν των ανωτέρω δεδομένων, μας ετέθη από την ερωτώσα υπηρεσία το ακόλουθο ερώτημα :

«Δεδομένου ότι, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανονισμούς, η περίοδος προαναγνώρισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη και ότι η Ομάδα Παραγωγών έλαβε από το ΣΤΕ προσωρινή διαταγή για παράταση της περιόδου προαναγνώρισης, παρακαλούμε να μας γνωρίσετε αν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Ομάδα παραγωγών ΑΣ Κλήμα εξακολουθεί να βρίσκεται σε καθεστώς προαναγνώρισης και επομένως να μην απαιτηθεί η επιστροφή κοινοτικών ενισχύσεων μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης του ΣΤΕ ή μήπως αίρεται τελείως το δικαίωμα απαίτησης επιστροφής κοινοτικών ενισχύσεων καθώς ο συνεταιριστικός φορέας της Ομάδας Παραγωγών έχει ήδη συγχωνευθεί με άλλο συνεταιριστικό φορέα και το νέο πρόσωπο έχει αναγνωρισθεί ως Οργάνωση Παραγωγών».

Γ. ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

α) ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2200/96 του Συμβουλίου της 28ης Οκτωβρίου 1996 για την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών, όπως ίσχυε κατά το χρόνο που χορηγήθηκε η προαναγνώριση (23-7-2003).

21. Στο προοίμιο του κανονισμού (αρ. 8) προβλέπεται ότι «*μια οργάνωση παραγωγών συμβάλλουσα στην επίτευξη των στόχων της κοινής οργάνωσης αγοράς μπορεί να αναγνωρισθεί από το κράτος μέλος μόνον εφόσον ανταποκρίνεται σε σειρά όρων, τους οποίους καθιστά υποχρεωτικούς για την ίδια και υποχρεώνει τα μέλη της να τους τηρούν σύμφωνα με το καταστατικό της*» και ότι «*οι ομάδες παραγωγών που επιθυμούν να αποκτήσουν καθεστώς οργάνωσης παραγωγών σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό πρέπει να μπορούν να τύχουν μεταβατικής περιόδου, κατά τη διάρκεια της οποίας μπορεί*

να λάβουν εθνική και κοινοτική χρηματοδοτική ενίσχυση, εφόσον αναλάβουν και τηρήσουν ορισμένες δεσμεύσεις».

22. Εν συνεχεία, στις διατάξεις των εδαφίων **α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 11** του κανονισμού, ορίζεται ότι :

«2. Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν ως οργάνωση παραγωγών κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού τις ομάδες παραγωγών που υποβάλλουν σχετική αίτηση, εφόσον:

α) ... προσκομίζουν, για το σκοπό αυτό, μεταξύ των άλλων δικαιολογητικών και την απόδειξη ότι συγκεντρώνουν έναν ελάχιστο αριθμό παραγωγών και έναν ελάχιστο όγκο παραγωγής δυνάμενο να διατεθεί στο εμπόριο ...».

β) παρέχουν επαρκή εγγύηση όσον αφορά την εκπλήρωση, τη διάρκεια και την αποτελεσματικότητα των ενεργειών τους».

23. Το καθεστώς της προαναγνώρισης ρυθμίζεται ειδικότερα με τις διατάξεις του **άρθρου 14**, κατά τις οποίες :

«1. Οι νέες ομάδες παραγωγών ... μπορούν να τύχουν μεταβατικής περιόδου πέντε το πολύ ετών, για να συμμορφωθούν προς τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 11.

Για τον σκοπό αυτό, οι ομάδες αυτές υποβάλλουν στο κράτος μέλος σταδιακό σχέδιο αναγνώρισης, με την αποδοχή του οποίου αρχίζει να τρέχει η πενταετής προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο και το οποίο ισοδυναμεί με προαναγνώριση.

2. Κατά τη διάρκεια της πενταετίας που έπεται της προαναγνώρισης, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν στις ομάδες παραγωγών που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

α) ενισχύσεις, για να ενθαρρύνουν τη σύστασή τους και να διευκολύνουν τη διοικητική λειτουργία τους· ...

3. Οι ενισχύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 επιστρέφονται από την Κοινότητα ...».

24. Στους μεταγενέστερους κανονισμούς 1234/2007 και 1182/2007 του Συμβουλίου, το καθεστώς της προαναγνώρισης προβλέπεται μόνο για συγκεκριμένες περιπτώσεις. Στους κανονισμούς αυτούς περιλαμβάνονται διατάξεις για την μεταβατική περίοδο προαναγνώρισης ανάλογες με αυτές του

κανονισμού 2200/1996 (άρθρο 125ε του κανονισμού 1234/2007 του Συμβουλίου και άρθρο 7 του κανονισμού 1182/2007 του Συμβουλίου). Με τις διατάξεις των κανονισμών αυτών παρέχεται μεταβατική περίοδος προαναγνώρισης που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη, στα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Μαΐου 2004 ή μετέπειτα, καθώς και σε συγκεκριμένες άλλες περιπτώσεις που κρίνεται ότι απαιτείται ιδιαίτερη μέριμνα και ενίσχυση, όπως είναι οι εξόχως απόκεντρες περιοχές της Κοινότητας και τα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους.

Κανονισμός 1234/2007 του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2007

για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα («Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ»)

25. Σύμφωνα με τις διατάξεις του **άρθρου 125β** του κανονισμού :

«1. Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν ως οργανώσεις παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών όλες τις νομικές οντότητες ή τα σαφώς οριζόμενα μέρη νομικών οντοτήτων που υποβάλλουν αίτηση αναγνώρισης εφόσον: ...

β) διαθέτουν έναν ελάχιστο αριθμό μελών και καλύπτουν έναν ελάχιστο όγκο ή αξία εμπορεύσιμης παραγωγής που καθορίζεται από τα κράτη μέλη, προσκομίζοντας τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία...».

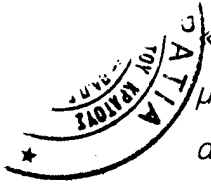
26. Με τη διάταξη της **παρ. 4 του άρθρου 203α**, εισάγεται μεταβατική διάταξη, κατά την οποία :

«4. Οι ομάδες παραγωγών στις οποίες είχε χορηγηθεί προαναγνώριση δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2200/96 εξακολουθούν να επωφελούνται από την εν λόγω προαναγνώριση δυνάμει του παρόντος κανονισμού ...».

27. Περαιτέρω, με τη διάταξη του **άρθρου 204** ορίζεται ότι ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2008.

Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 543/2011 της Επιτροπής της 7ης Ιουνίου 2011 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών

28. Στις διατάξεις του **άρθρου 40**, ορίζονται τα εξής :

1. Οι ομάδες παραγωγών που θέτουν σε εφαρμογή σχέδιο αναγνώρισης μπορούν, ανά πάσα στιγμή, να υποβάλουν αίτηση για αναγνώριση ... Οι αιτήσεις αυτές υποβάλλονται οπωσδήποτε πριν από το τέλος της μεταβατικής περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 125ε παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007.

2. Από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης αυτής, η ομάδα παραγωγών μπορεί να υποβάλει σχέδιο επιχειρησιακού προγράμματος ...».

29. Στις διατάξεις του **άρθρου 48²** του κανονισμού, ορίζονται τα εξής :

«1. Η ενίσχυση που προβλέπεται στο άρθρο 103α παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 μπορεί να χορηγείται ή να εξακολουθήσει να χορηγείται στις ομάδες παραγωγών που έχουν προαναγνωριστεί και έχουν προκύψει από τη συγχώνευση δύο ή περισσότερων προαναγνωρισμένων ομάδων παραγωγών.

2. Για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης που προβλέπεται στην παράγραφο 1, η ομάδα παραγωγών που προκύπτει από συγχώνευση αντικαθιστά τις συγχωνευόμενες ομάδες.

3. Όταν δύο ή περισσότερες ομάδες παραγωγών συγχωνεύονται, η νέα οντότητα επωμίζεται τα δικαιώματα και αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις της ομάδας παραγωγών η οποία προαναγνωρίστηκε πρώτη.

4. Όταν προαναγνωρισμένη ομάδα παραγωγών συγχωνεύεται με αναγνωρισμένη οργάνωση παραγωγών, η προκύπτουσα οντότητα δεν είναι πλέον επιλέξιμη για προαναγνώριση ως ομάδα παραγωγών, ούτε για την ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 103α παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007. Η προκύπτουσα οντότητα εξακολουθεί να αποτελεί αντικείμενο ίδιας μεταχείρισης με την αναγνωρισμένη οργάνωση παραγωγών, υπό τον όρο ότι πληροί όλες τις ισχυουσες απαιτήσεις. Εάν χρειάζεται, η οργάνωση παραγωγών ζητεί τροποποίηση του επιχειρησιακού προγράμματός της και, προς τον σκοπό αυτό, εφαρμόζεται το άρθρο 29 τηρουμένων των αναλογιών.

² Ανάλογη ήταν και η διάταξη του άρθρου 50 του κανονισμού 1580/2007 της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2007 που ίσχυε κατά το χρόνο της συγχώνευσης.

Ωστόσο, οι δράσεις που υλοποιήθηκαν από τις ομάδες παραγωγών πριν από τη συγχώνευση εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες υπό τους όρους που προβλέπονται στο σχέδιο αναγνώρισης».

30. Περαιτέρω, στις διατάξεις του **άρθρου 116**, ορίζονται τα εξής :

«1. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν, τηρουμένων των αναλογιών, τις κυρώσεις και ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 114³ ... όσον αφορά τα σχέδια αναγνώρισης.

2. Επιπλέον της παραγράφου 1, εάν, μετά τη λήξη της περιόδου που καθόρισε το κράτος μέλος ..., η ομάδα παραγωγών δεν έχει αναγνωριστεί ως οργάνωση παραγωγών, το κράτος μέλος ανακτά:

α) το 100 % της ενίσχυσης που καταβλήθηκε στην ομάδα παραγωγών εάν για τη μη επίτευξη της αναγνώρισης ευθύνεται η ομάδα παραγωγών από πρόθεση ή σοβαρή αμέλεια· ή

β) το 50 % της ενίσχυσης που καταβλήθηκε στην ομάδα παραγωγών σε όλες τις άλλες περιπτώσεις».

31. Εν συνεχεία, στη διάταξη του **άρθρου 123, παράγραφος 1**, ορίζεται ότι «οι οργανώσεις παραγωγών, οι ενώσεις οργανώσεων παραγωγών, οι ομάδες παραγωγών ή άλλες ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις επιστρέφουν την αχρεωστήτως καταβληθείσα ενίσχυση προσαυξημένη με τόκους και καταβάλλουν τις ποινές που προβλέπονται στο παρόν τμήμα»⁴.

β) ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

N. 2810/2000, Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (ΦΕΚ Α' 61/9-3-2000)

32. Στη διάταξη της **παραγράφου 1 του άρθρου 21** του νόμου αυτού, ορίζεται ότι :

«1. Δύο ή περισσότερες Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις μπορεί να συγχωνευθούν είτε με τη σύσταση νέας συνεταιριστικής οργάνωσης, στην οποία ενσωματώνονται οι συγχωνευόμενες, είτε με την απορρόφηση μιας ή

³ Ανάκληση ή αναστολή αναγνώρισης λόγω μη τήρησης των κριτηρίων αναγνώρισης.

⁴ Ανάλογες διατάξεις με αυτές των άρθρων 116 και 123 παράγραφος 1, περιελάμβαναν και οι προϊσχύσαντες κανονισμοί 1580/2007 της Επιτροπής της 21^{ης} Δεκεμβρίου 2007 (άρθρα 118 και 125 αντίστοιχα), και 1432/2003 της Επιτροπής, της 11ης Αυγούστου 2003, (άρθρο 21 παρ. 4), που ίσχυαν κατά την περίοδο της προαναγνώρισης.

περισσότερων υφιστάμενων συνεταιριστικών οργανώσεων από άλλη, η οποία ήδη λειτουργεί».

33. Κατά την **παράγραφο 2** του ίδιου άρθρου, από την ημερομηνία κατά την οποία συντελείται η συγχώνευση *«όλα τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευομένων αποτελούν περιουσία της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης».*

34. Περαιτέρω, στις **παραγράφους 5, 12 και 13** του εν λόγω άρθρου, ορίζονται τα εξής :

«5. Η συγχώνευση συνεπάγεται, από την ημέρα που συντελείται, την καθολική διαδοχή της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν. Η νέα συνεταιριστική οργάνωση υποκαθίσταται αυτοδικαίως σε όλα γενικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της συγχωνευθείσας οργάνωσης.

12. Κατά τα λοιπά για τη μετατροπή εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των κ.ν. 2190/1920 και 3190/1955.

13. Οι διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 εφαρμόζονται συμπληρωματικά για θέματα που δεν ρυθμίζονται με το άρθρο αυτό ...».

ΚΥΑ υπ' αριθ. 266355/2009 (ΦΕΚ Β' 594/1-4-2009), Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Καν(ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Καν(ΕΚ) 361/2008, σχετικά με την Εθνική Στρατηγική για βιώσιμα επιχειρησιακά προγράμματα στον τομέα των οπωροκηπευτικών, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την ΚΥΑ υπ' αριθμ. 3568/93548/2012 (ΦΕΚ Β' 2496/13-9-2012)

35. Στη διάταξη του **άρθρου 19** της ανωτέρω ΚΥΑ 266355/2009, ορίζονται τα εξής :

«1. Ομάδες Παραγωγών μπορούν κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου της προαναγνώρισης να συγχωνευτούν με άλλες Ομάδες Παραγωγών ή Οργανώσεις Παραγωγών, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι θα συγχωνευτούν και τα νομικά πρόσωπα στα οποία έχει δοθεί ειδική γεωργική αναγνώριση σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις (ν. 2810/00 και κ.ν. 2190/20). Η διαδικασία της συγχώνευσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν τη λήξη

της μεταβατικής περιόδου της προαναγνώρισης όπως αυτή προσδιορίζεται στο σχέδιο αναγνώρισης.

2. Στις περιπτώσεις των συγχωνεύσεων ισχύουν τα παρακάτω:

2.1. Οι ενισχύσεις που δίνονται στις ομάδες παραγωγών μπορούν να χορηγούνται ή να εξακολουθήσουν να χορηγούνται σε ομάδες παραγωγών που προαναγνωρίζονται και προέρχονται από συγχώνευση δύο ή περισσότερων ομάδων παραγωγών. Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης η ομάδα παραγωγών που προκύπτει αντικαθιστά τις συγχωνευόμενες ομάδες. Η νέα ομάδα παραγωγών αναλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ομάδας παραγωγών που προαναγνωρίστηκε πρώτη».

Δ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

36. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους και την υπαγωγή σ'αυτές των πραγματικών περιστατικών τα οποία ετέθησαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα :

37. Από το προοίμιο και τις διατάξεις του κανονισμού 2200/96 (βλ. ανωτέρω, παρ. 21-24), συνάγεται ότι ο χρόνος της προαναγνώρισης αποτελεί μία μεταβατική περίοδο κατά την οποία η ομάδα παραγωγών μπορεί να ενισχύεται οικονομικά. Σκοπός της μεταβατικής αυτής περιόδου είναι να δοθεί στην ομάδα παραγωγών, τόσο η χρονική, όσο και η οικονομική δυνατότητα να επιτύχει το στόχο της, που δεν είναι άλλος από την πλήρωση των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την αναγνώρισή της ως οργάνωσης παραγωγών.

38. Ειδικότερα, από τη διάταξη του άρθρου 11 του κανονισμού 2200/96 προκύπτει ότι τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν ως οργανώσεις παραγωγών, μόνον εκείνες που πληρούν τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται στις δύο πρώτες παραγράφους του άρθρου αυτού (απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, C-500/11, *Fruition Po Ltd*, σκέψη 25, ECLI:EU:C:2013:849), μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η υποχρέωση της παραγράφου 2, στοιχεία α' και β', κατά την οποία οι οργανώσεις αυτές πρέπει να αποδεικνύουν ότι συγκεντρώνουν έναν ελάχιστο όγκο παραγωγής δυνάμενο να διατεθεί στο εμπόριο (βλ. και ΚΥΑ 294865/2006, ΦΕΚ Β' 1011/27-7-2006, άρθρο μόνο και ΚΥΑ 266355/2009, ΦΕΚ Β' 594/1-4-2009, άρθρο 8, παρ. 3.2, 3.3, άρθρο 20,

παρ. 1.2) να παρέχουν επαρκή εγγύηση όσον αφορά την εκπλήρωση, τη διάρκεια και την αποτελεσματικότητα των ενεργειών τους.

39. Σύμφωνα με το άρθρο 14 του ίδιου ως άνω κανονισμού, κατά την πενταετή μεταβατική περίοδο της προαναγνώρισης, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν στις ομάδες παραγωγών ενισχύσεις, για να ενθαρρύνουν τη σύστασή τους και να διευκολύνουν τη διοικητική λειτουργία τους. Οι ενισχύσεις αυτές καλύπτονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και παύουν να καταβάλλονται με την αναγνώριση της Ομάδας Παραγωγών ως Οργάνωσης Παραγωγών⁵.

40. Στην αντίθετη δε περίπτωση, κατά την οποία η θέση σε εφαρμογή του σχεδίου αναγνώρισης δεν οδηγεί στην αναγνώριση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος σήμερα εκτελεστικού κανονισμού 543/2011, σε περίπτωση που η ομάδα παραγωγών δεν έχει αναγνωριστεί ως οργάνωση παραγωγών, το κράτος μέλος ανακτά το 100 % της ενίσχυσης που καταβλήθηκε στην ομάδα παραγωγών, εάν για τη μη επίτευξη της αναγνώρισης ευθύνεται η ομάδα παραγωγών από πρόθεση ή σοβαρή αμέλεια ή το 50 % της ενίσχυσης που καταβλήθηκε στην ομάδα παραγωγών σε όλες τις άλλες περιπτώσεις. Σύμφωνα δε με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 123 του ίδιου κανονισμού, οι οργάνωσεις παραγωγών, οι ενώσεις οργανώσεων παραγωγών, οι ομάδες παραγωγών ή άλλες ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις επιστρέφουν την αχρεωστήτως καταβληθείσα ενίσχυση προσαυξημένη με τόκους και καταβάλλουν τις προβλεπόμενες ποινές (βλ. ανωτέρω, παρ. 30-31).

41. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 203α του κανονισμού 1234/2007, ο οποίος εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2008 (άρθρο 204), οι ομάδες παραγωγών στις οποίες είχε χορηγηθεί προαναγνώριση δυνάμει του κανονισμού 2200/96 εξακολουθούσαν να επωφελούνται από την εν λόγω προαναγνώριση (βλ. ανωτέρω, παρ. 26).

42. Λόγω της ενάρξεως ισχύος του κανονισμού 1234/2007 από την 1η Ιανουαρίου 2008, η ομάδα παραγωγών «ΚΛΗΜΑ», στην οποία είχε χορηγηθεί προαναγνώριση δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2200/96, εξακολουθούσε να επωφελείται από την προαναγνώριση. Στις ωφέλειες δε της

⁵ (http://ec.europa.eu/agriculture/fruit-and-vegetables/producer-organisations/index_en.htm).

προαναγνωρίσεως συγκαταλέγεται και η χορηγούμενη ενίσχυση. Κατά συνέπεια, στην προκειμένη περίπτωση, η Ομάδα Παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» επωφελήθηκε από την καταβολή της ενισχύσεως για τα έτη 2006, 2007 και 2008, χωρίς όμως τελικά να επιτύχει το στόχο της, να πληροί, δηλαδή, τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώρισή της ως οργάνωσης παραγωγών, δεδομένου ότι σχετική αίτησή της απορρίφθηκε δύο φορές (με την υπ' αριθ. πρωτ. 59078/2568/22-12-2008 απόφαση της δευτεροβάθμιας Επιτροπής, η πρώτη αίτηση και, με την υπ' αριθ. πρωτ. 7464/18-5-2009 απόφαση της πρωτοβάθμιας Επιτροπής και τη σιωπηρή απόρριψη της υπ' αριθ. πρωτ. 846/28-5-2009 προσφυγής από τη δευτεροβάθμια Επιτροπή, η δεύτερη αίτηση), (βλ. ανωτέρω, παρ. 5-6 και 9).

43. Επομένως, το Κράτος οφείλει να ανακτήσει την καταβληθείσα ενίσχυση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις προεκτεθείσες διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 116 και της παραγράφου 1 του άρθρου 123 του κανονισμού 543/2011.

44. Το ερώτημα που γεννάται εν προκειμένω, είναι κατά πόσον αίρεται η ανωτέρω υποχρέωση ανακτήσεως της καταβληθείσας ενισχύσεως, υπό τα εξής γεγονότα που εκτενώς εκτίθενται στο ιστορικό (βλ. ανωτέρω, παρ. 10-11 και 17-19) :

α) Τη χορήγηση της προσωρινής διαταγής και τη διαταχθείσα παραμονή της ομάδας παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» σε καθεστώς προαναγνώρισης, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η ασκηθείσα αίτηση αναστολής ουδέποτε συζητήθηκε και ότι απόφαση επί της ασκηθείσας αιτήσεως ακυρώσεως κατά τη ίδιας ως άνω πράξεως δημοσιεύθηκε την 30-9-2014 και

β) Την αναγνώριση ως Οργάνωσης Παραγωγών της Α.Σ.Ο. «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ» το 2011, με την υπ' αριθ. πρωτ. 189361/9826/26-10-2011 απόφαση της πρωτοβάθμιας Επιτροπής, δεδομένου ότι η οργάνωση αυτή προήλθε από την συγχώνευση της Α.Σ.Ο. «ΠΡΙΜΑΡΟΛΙΑ» Αχαΐας με την Α.Σ.Ο. «ΚΛΗΜΑ» δι' απορροφήσεως της δεύτερης από την πρώτη.

45. Ως προς την χορηγηθείσα προσωρινή διαταγή, κρίθηκε με την 3205/2014 απόφαση του ΣΤΕ ότι, η υπ' αριθ. πρωτ. 6464/18-5-2009 απόφαση της πρωτοβάθμιας Επιτροπής με την οποία απορρίφθηκε η δεύτερη αίτηση της

Ομάδας Παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» για την αναγνώρισή της ως οργάνωσης παραγωγών, εκδόθηκε μετά από νέο έλεγχο κατά νόμο και κατόυσιαν της υπόθεσης και δεν αποτελούσε απλώς επιβεβαιωτική πράξη και, κατ'ακολουθία και η σιωπηρή απόρριψη της κατ'αυτής ασκθείσης προσφυγής έχει εκτελεστό χαρακτήρα, κατά δε την έκδοση της ανωτέρω νεώτερης υπ'αριθ. πρωτ. 7464/18-5-2009 απόφασης της πρωτοβάθμιας Επιτροπής, έπαυσε να ισχύει και η χορηγηθείσα την 24-3-2009 από το Δικαστήριο προσωρινή διαταγή, εφόσον, με την έκδοση της νεότερης απόφασης εξαντλήθηκε το ρυθμιστικό περιεχόμενο της εν λόγω διαταγής.

46. Κατά συνέπεια, με βάση τα κριθέντα από την ανωτέρω απόφαση του ΣΤΕ, εφόσον απορρίφθηκε και η δεύτερη αίτηση της Ομάδας παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» για την αναγνώρισή της ως οργάνωσης παραγωγών, υπάρχει υποχρέωση ανακτήσεως της χορηγηθείσης ενισχύσεως κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 116 του εκτελεστικού κανονισμού 543/2011.

47. Περαιτέρω, όσον αφορά την αναγνώριση της Α.Σ.Ο. «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ» ως οργάνωσης παραγωγών εκτίθενται τα εξής :

α) Αναγνώριση Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Α.Σ.Ο.)

48. Όπως ορίζεται στη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του Ν. 2810/2000, δύο ή περισσότερες Α.Σ.Ο. μπορεί να συγχωνευθούν, είτε με σύσταση νέας συνεταιριστικής οργάνωσης, στην οποία ενσωματώνονται οι συγχωνευόμενες, είτε με απορρόφηση μιας ή περισσότερων υφιστάμενων συνεταιριστικών οργάνωσεων από άλλη, η οποία ήδη λειτουργεί. Κατά τη διάταξη της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, με την συντέλεση της συγχώνευσης, όλα τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων οργάνωσεων αποτελούν περιουσία της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης. Περαιτέρω, κατά την διάταξη της παραγράφου 5 του ανωτέρω άρθρου, η συγχώνευση συνεπάγεται, από την ημέρα που συντελείται, την καθολική διαδοχή της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των οργάνωσεων που συγχωνεύθηκαν (βλ. ανωτέρω, παρ. 32-34).

49. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η απορροφώμενη ή οι απορροφώμενες Α.Σ.Ο. παύουν να υπάρχουν ως υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και

ότι η νέα Α.Σ.Ο., ως διάδοχός τους, υπεισέρχεται στη θέση τους (πρβλ. και ΑΠΔ 702/2012, ιστοσελίδα ΝΟΜΟΣ).

β) Ειδικά, ως προς τις συγχωνεύσεις ομάδων παραγωγών

50. Όπως έχει ήδη εκτεθεί (βλ. ανωτέρω, παρ. 28-29), οι διατάξεις των άρθρων 40 και 48 του κανονισμού 543/2011, αναφέρονται στις ειδικές περιπτώσεις στις οποίες περιορίσθηκε το καθεστώς προαναγνώρισης (: μόνο κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Μαΐου 2004 ή μετέπειτα, εξόχως απόκεντρες περιοχές της Κοινότητας και τα μικρά νησιά του Αιγαίου). Όμως, οι διατάξεις αυτές αποδίδουν την βούληση του ενωσιακού νομοθέτη όσον αφορά τα αποτελέσματα της συγχωνεύσεως μεταξύ ομάδων παραγωγών ή μεταξύ ομάδας παραγωγών και οργανώσεως παραγωγών.

51. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 19 της ΚΥΑ 266355/2009 (βλ. ανωτέρω, παρ. 35), ομάδες παραγωγών μπορούν να συγχωνευθούν με άλλες ομάδες παραγωγών ή Οργανώσεις Παραγωγών, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου της προαναγνώρισης. *«Η διαδικασία της συγχώνευσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν τη λήξη της μεταβατικής περιόδου της προαναγνώρισης όπως αυτή προσδιορίζεται στο σχέδιο αναγνώρισης».*

52. Η διάταξη αυτή της ΚΥΑ αποδίδει και την βούληση του ενωσιακού νομοθέτη, ο οποίος, αναφερόμενος σε συγχώνευση ομάδων παραγωγών, υπονοεί ότι, για να ληφθεί η ενίσχυση από το νέο νομικό πρόσωπο, θα πρέπει η συγχώνευση να έχει επιτευχθεί εντός της πενταετούς περιόδου προαναγνώρισης των ομάδων, όπως συνάγεται από το περιεχόμενο των προαναφερθεισών διατάξεων των άρθρων 40 και 48 του κανονισμού 543/2011.

53. Στην προκειμένη περίπτωση, η συγχώνευση έλαβε χώρα αφού είχε λήξει η πενταετία της προαναγνώρισης και είχε παύσει να ισχύει (18-5-2009) η προσωρινή διαταγή. Κατά συνέπεια, δεν πληρούται η ανωτέρω εκτεθείσα προϋπόθεση συγχώνευσης των ομάδων παραγωγών, ώστε να υπάρχει δυνατότητα να ληφθεί από την ομάδα παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» η επίμαχη ενίσχυση προαναγνώρισης.

54. Επομένως, εν προκειμένω, έχουν εφαρμογή οι ανωτέρω εκτεθείσες γενικές διατάξεις περί συγχωνεύσεως Α.Σ.Ο., με βάση τις οποίες, με τη

συγχώνευση διάπορροφήσεως, οι Α.Σ.Ο. «ΚΛΗΜΑ» και «ΠΡΙΜΑΡΟΛΙΑ» της οποίας έπαυσαν να υπάρχουν και η Α.Σ.Ο. «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ» που προέκυψε από τη συγχώνευση υποκαταστάθηκε αυτοδικαίως στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των απορροφηθεισών Α.Σ.Ο. και απέκτησε την ενεργητική και παθητική τους περιουσία.

55. Όλα τα ανωτέρω οδηγούν στο συμπέρασμα ότι, με την 189361/9826/26-10-2011 απόφαση της πρωτοβάθμιας Επιτροπής, αναγνωρίσθηκε το νέο πρόσωπο της Α.Σ.Ο. που δημιουργήθηκε από τη συγχώνευση, δεδομένου ότι η ομάδα παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» έπαυσε να υπάρχει.

56. Επομένως, με την αναγνώριση αυτή, δεν ανατρέπεται η κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 116 και της παραγράφου 1 του άρθρου 123 του εκτελεστικού κανονισμού 543/2011 υποχρέωση ανακτήσεως της ενισχύσεως που χορηγήθηκε στην ομάδα παραγωγών «ΚΛΗΜΑ». Για την επιστροφή δε της ενισχύσεως αυτής, βαρύνεται πλέον, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, η προκύψασα από τη συγχώνευση Α.Σ.Ο. «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ».

57. Επιπλέον, σε κάθε περίπτωση, αφ'ενός μεν υπενθυμίζεται ότι η ισχύς της προσωρινής διαταγής έπαυσε την 18-5-2009, αφ'ετέρου δε επισημαίνεται ότι η αναγνώριση της Α.Σ.Ο. «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ» έλαβε χώρα υπό την ισχύ του κανονισμού 1234/2007, όπως είχε τροποποιηθεί και ίσχυε, δηλαδή με βάση νέο νομοθετικό καθεστώς, κατά το οποίο δεν προβλεπόταν πλέον καθεστώς προαναγνώρισης, παρά κατ'εξαιρεση, για συγκεκριμένες μόνο περιπτώσεις, στις οποίες δεν ενέπιπτε ούτε η ομάδα παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» (βλ. ανωτέρω, παρ. 24), ούτε το νέο πρόσωπο της ΑΣΟ «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ». Κατά συνέπεια, δεν υφίσταται νομική βάση για την διατήρηση της καταβληθείσας ενισχύσεως από την ομάδα παραγωγών «ΚΛΗΜΑ».

Ε. ΑΠΑΝΤΗΣΗ

58. Σύμφωνα με όλα τα ανωτέρω εκτεθέντα, στο τεθέν ερώτημα προσήκει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η ακόλουθη απάντηση :

α) Όπως κρίθηκε με την 3205/2014 απόφαση του ΣτΕ, κατά το χρόνο της έκδοσης της νεώτερης υπ'αριθ. πρωτ. 7464/18-5-2009 απόφασης της πρωτοβάθμιας Επιτροπής, έπαυσε να ισχύει η χορηγηθείσα την 24-3-2009 από το Συμβούλιο της Επικρατείας προσωρινή διαταγή, εφόσον, με την έκδοση

της νεότερης απόφασης εξαντλήθηκε το ρυθμιστικό περιεχόμενο της εν λόγω διαταγής. Κατά συνέπεια, εφόσον απορρίφθηκε και η δεύτερη αίτηση της Ομάδας παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» για την αναγνώρισή της ως οργάνωσης παραγωγών, υπάρχει υποχρέωση ανακτήσεως της χορηγηθείσας ενισχύσεως, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 116 και της παραγράφου 1 του άρθρου 123 του εκτελεστικού κανονισμού 543/2011.

β) Με τη συγχώνευση δι' απορροφήσεως, η ομάδα παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» έπαυσε να υπάρχει και η Α.Σ.Ο. «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ» που προέκυψε από τη συγχώνευση υποκαταστάθηκε αυτοδικαίως στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις της απορροφηθείσας ομάδας παραγωγών και απέκτησε την ενεργητική και παθητική της περιουσία. Με την αναγνώρισή της ως Οργάνωσης Παραγωγών, δεν ανατρέπεται η κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 116 και της παραγράφου 1 του άρθρου 123 του εκτελεστικού κανονισμού 543/2011 υποχρέωση ανακτήσεως της ενισχύσεως που χορηγήθηκε στην ομάδα παραγωγών «ΚΛΗΜΑ», λαμβανομένου υπόψη ότι η ισχύς της προσωρινής διαταγής είχε παύσει την 18-5-2009 και ότι η αναγνώριση έλαβε χώρα υπό την ισχύ του κανονισμού 1234/2007, όπως είχε τροποποιηθεί και ίσχυε, κατά τον οποίο δεν προβλεπόταν πλέον καθεστώς προαναγνώρισης, παρά κατ'εξαιρεση, για συγκεκριμένες μόνο περιπτώσεις, στις οποίες δεν ενέπιπτε ούτε η ομάδα παραγωγών «ΚΛΗΜΑ» ούτε το νέο πρόσωπο της Οργάνωσης Παραγωγών «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ». Για την επιστροφή δε της ενισχύσεως αυτής, βαρύνεται πλέον, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, η προκύψασα από τη συγχώνευση Οργάνωση Παραγωγών «ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ».

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 30-6-2015

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Χρυσόφρασσα Ανδρινού

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Ελένη Λευθεριώτου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.